

DECIZIE

24 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de „Veneto Banca S.p.A”, în proces de lichidare, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni împotriva Societății Comerciale „Comelteh” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 31 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de „Veneto Banca S.p.A” împotriva hotărârii din 29 ianuarie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 22 iunie 2015, BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC „Comelteh” SRL solicitând încasarea datoriei în baza contractului de credit nr.4951 din 04 decembrie 2012 în sumă de 3617093,00 de lei, inclusiv din contul bunului ipotecat și în baza contractului de credit nr.5136 din 27 martie 2013 în sumă de 581144,63 de lei, inclusiv din contul bunului ipotecat, deposedarea silită a SC „Comelteh” SRL și transmiterea în posesia BC „Eximbank - Gruppo Veneto Banca” SA a bunului imobil: teren pentru construcții amplasat în or. Drochia, str. 27 August, nr. 26, cu suprafața de 0,225 ha, număr cadastral 3601102.270; construcția comercială amplasată în or. Drochia, str. 27 August, nr. 26, cu suprafața de 690,5 mp, număr cadastral 3601102.270.01; construcția subterană amplasată în or. Drochia, str. 27 August, nr. 26, cu suprafața de 76 mp, număr cadastral 3601102.270.02, pentru comercializarea de sine stătătoare în vederea stingerii datoriilor conform contractelor de credit nr.4951 din 04 decembrie 2012 și nr.5136 din 27 martie 2013; transmiterea silită în posesia BC „Eximbank - Gruppo Veneto Banca” SA a bunurilor gajate conform contractului de gaj nr.5136 din 27 martie 2013: un climatizator tip Canal CSRC 55A ; un climatizator tip Caseta KFR40Q; trei climatizatoare tip split aux evrh 09; două climatizatoare tip CDTF 75 OSTV; două congelatoare LARI; un cuptor electric; șase frigidere; trei lustre decor; un dulap; 60 de mese; 500 de scaune; un utilaj havuz; 250 de complete de veselă; evacuarea din bunul imobil a pârâtului, a tuturor persoanelor aflate în acestea și a

bunurilor acestora care nu sunt indicate în contractului de ipotecă, încasarea taxei de stat în sumă de 50000,00 de lei.

Ulterior, la 12 aprilie 2017, în cadrul ședinței de judecată, BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA a depus cerere privind majorarea cuantumului pretențiilor, prin care a solicitat încasarea datoriei în mărime de 4534926,42 de lei în baza contractului de credit nr.4951 din 04 decembrie 2012, inclusiv din contul bunului ipotecat și a datoriei în mărime de 860313,44 de lei în baza contractului de credit nr.5136 din 27 martie 2013, inclusiv din contul bunului ipotecat, în rest menținând cerințele din acțiunea inițială.

Prin hotărârea din 29 ianuarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Central, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA împotriva SC „Comelteh” SRL cu privire la încasarea datoriei.

„Veneto Banca S.p.A”, în proces de lichidare, la 13 martie 2019 a contestat cu apel hotărârea din 29 ianuarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Central.

La 13 martie 2019, „Veneto Banca S.p.A”, în proces de lichidare, în calitate de succesori al BC „Eximbank” SA, a depus cerere prin care a solicitat repunerea în termen a apelului declarat împotriva hotărârii din 29 ianuarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Central.

Prin încheierea din 31 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a restituit apelul declarat „Veneto Banca S.p.A”, în proces de lichidare, împotriva hotărârii din 29 ianuarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Central.

La 25 septembrie 2019, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.176), „Veneto Banca S.p.A”, în proces de lichidare, în calitate de succesori al BC „Eximbank” SA, a declarat recurs împotriva încheierii din 31 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii contestate, cu trimiterea cauzei în apel.

În motivarea recursului s-a invocat că în cadrul procesului de judecată, „Veneto Banca S.p.A”, în proces de lichidare, a depus cerere în temeiul art. 70 Cod de procedură civilă, solicitând subrogarea în drepturi a reclamantului inițial BC „Eximbank” SA cu succesori în drepturi „Veneto Banca S.p.A”, cu sediul în Italia. În baza procesului-verbal al ședinței de judecată din 14 noiembrie 2017, continuat la 21 noiembrie 2018, prin încheierea protocolară s-au înlocuit reclamantii în proces. Ulterior, Judecătoria Drochia prin scrisoarea de însoțire nr. 3306 din 15 februarie 2019 a expediat în adresa reclamantului succesori cu sediul în Italia dispozitivul hotărârii primei instanțe privind respingerea acțiunii. Despre pronunțarea hotărârii la 29 ianuarie 2019 a aflat când a recepționat prin intermediul poștei dispozitivul hotărârii judecătorești, cauza fiind examinată în lipsa sa și nici nu a fost înștiințat. Astfel, la 13 martie 2019 a contestat cu apel hotărârea primei instanțe. Având în vedere că pe parcursul a trei luni nu a recepționat nici hotărârea motivată a instanței de fond și nicio citație și/sau o încheiere a instanței de apel, la 07 iunie 2019, avocatul apelantei a adresat instanței de fond și instanței de apel o interpelare prin care a solicitat de a i se comunica la ce etapă a examinării se află cauza în apel și a indicat și adresa unde urmează a-i fi expediate actele de procedură emise în prezenta cauză. Deși, a specificat adresa de comunicare a actelor, la 02 august 2019 instanța de apel expediază încheierea contestată doar în adresa BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA, avocatului stagiar Dionisie Bostan, SC „Comelteh” SRL, însă nu și

apelantului, încălcând flagrant drepturile acestuia. În continuare, a opinat că termenul de contestare a încheierii a început să curgă de la data comunicării acesteia, adică de când a recepționat de fapt scrisoarea de informare.

Recurentul a afirmat că prin încheierea contestată cererea de apel a fost restituită în temeiul art. 369 alin. (1) lit.d) Cod de procedură civilă, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, invocând lipsa încheierii instanței de fond de subrogare a părților. Or, este greșită soluția instanței de apel și rezultă din aprecierea greșită a dovezilor administrate și se întemeiază pe interpretarea eronată a legislației în vigoare. În acest sens, a precizat că la 06 august 2018 sub nr. 7939 a fost înregistrată în cancelaria Judecătoriei Drochia, sediul Central, cererea în temeiul art. 70 Cod de procedură civilă privind subrogarea în drepturile procedurale, admisă prin încheierea protocolară din 21 noiembrie 2018 a primei instanțe. Respectiv este eronată concluzia instanței de apel privind lipsa unei încheieri de înlocuire a reclamantului. Mai mult, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost expediat în adresa „Veneto Banca S.p.A”, iar faptul că s-a emis o încheiere protocolară și nu separată la înlocuirea reclamantului, această circumstanță nu exclude dreptul reclamantului de a exercita căile de atac împotriva hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 31 iulie 2019, iar „Veneto Banca S.p.A”, în proces de lichidare, a declarat recurs la 25 septembrie 2019, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.176).

Materialele cauzei atestă expedierea la 20 septembrie 2019 a copiei încheierii avocatului „Veneto Banca S.p.A”, în proces de lichidare, Sergiu Capbătut, la demersul acestuia (Vol.II, f.d.245), însă lipsesc alte date care să confirme expedierea anterior a copiei încheierii din 31 iulie 2019 în adresa „Veneto Banca S.p.A”. Astfel, recursul declarat este în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de „Veneto Banca S.p.A”, în proces de lichidare și va casa încheierea contestată cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la etapa punerii pe rol a cererii de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Colegiul relevă că hotărârea din 29 ianuarie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost contestată la 13 martie 2019 cu apel de către „Veneto Banca S.p.A”, în proces de lichidare. Totodată, prin cerere separată s-a solicitat repunerea în termen a apelului.

Ulterior, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. d) Cod de procedură civilă, instanța de apel, prin încheierea din 31 iulie 2019, a dispus restituirea apelului declarat de

Veneto Banca S.p.A”, în proces de lichidare, împotriva hotărârii din 29 ianuarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Central, din motiv că cererea de apel a fost depusă de o persoană ce nu era în drept să declare apel (Vol.II, f.d.133-134).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit.d) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana asupra căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară se referă la contestarea hotărârii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare.

Colegiul prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază că instanța de apel eronat a dispus restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit.d) Cod de procedură civilă, prin ce se impune casarea încheierii cu restituirea cauzei spre rejudecare la etapa punerii pe rol a cererii de apel, din considerentele ce succed.

Inițial Colegiul precizează că art. 360 alin. (1) Cod de procedură civilă statuează că sunt în drept să declare apel: a) părțile și alți participanți la proces; b) reprezentantul în interesul apelantului, dacă este împuternicit în modul stabilit de lege; c) martorul, expertul, specialistul și interpretul, reprezentantul cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

La caz, Colegiul reiterează că apel împotriva hotărârii din 29 ianuarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Central, a declarat „Veneto Banca S.p.A”, în proces de lichidare.

Instanța de apel la restituirea cererii de apel a constatat că „Veneto Banca S.p.A”, în proces de lichidare, nu este parte în prezenta cauză, deoarece lipsește o încheierea instanței privind înlocuirea reclamantului.

În temeiul art. 70 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul ieșirii uneia dintre părți din raportul juridic litigios sau din raportul stabilit prin hotărâre judecătorească (deces, reorganizare, cesiune de creanță, transfer de datorie și alte cazuri de subrogare), instanța permite înlocuirea părții cu succesorul ei în drepturi. Succesiunea în drepturi este posibilă în orice fază a procesului.

Prin cererea depusă la 06 august 2018 (Vol.II, f.d.72), „Veneto Banca S.p.A”, în proces de lichidare, a solicitat în baza art.70 Cod de procedură civilă admiterea succesiunii și înlocuirea reclamantului inițial cu succesorul „Veneto Banca S.p.A”, motivând prin faptul că BC „Eximbank” SA a cesionat creanțele față de SC „Comelteh” SRL (Vol.II.f.d.43, 72).

La acest capitol, Colegiul reliefă că prin încheierea protocolară din 21 noiembrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Central, ca urmare a punerii în discuție a cererii de înlocuire a reclamantului în prezentul în proces, s-a dispus „de satisfăcut cererea” (Vol.II, f.d.99).

Or, în conformitate cu art. 269 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură civilă, dispozițiile primei instanțe sau ale judecătorului prin care cauza nu se soluționează în fond se emit în formă de încheiere. Aceasta se emite în camera de deliberare în condițiile art.48. În cazul soluționării unor probleme simple, instanța poate emite încheiere fără a se retrage în camera de deliberare. O astfel de încheiere se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată. Încheierii i se dă citire imediat după enunț.

În atare circumstanțe, Colegiul conchide că instanța de apel eronat a constatat lipsa unei încheieri judecătorești privind înlocuirea reclamantului, în situația în care

aceasta a fost reflectată în procesul-verbal al ședinței de judecată, aspect detaliat anterior.

De altfel, instanța de apel prapit s-a pronunțat și în privința faptului precum că „Veneto Banca S.p.A” nu este nici parte și nici participant al procesului, or, aceste ipoteze ale instanței nu denotă decât examinarea superficială a materialelor cauzei la soluționarea chestiunii privind punerea pe rol a cererii de apel.

În contextul respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate. Or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, nu ar constitui decât o îngrădire a posibilității pentru partea apelantă de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate atât de legislația națională, cât și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

În conformitate cu art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat și va casa încheierea contestată cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la etapa punerii pe rol a cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de „Veneto Banca S.p.A”, în proces de lichidare.

Se casează încheierea din 31 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni împotriva Societății Comerciale „Comelteh” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, la etapa punerii pe rol a cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Nina Vascan

Galina Stratulat